Egyes szám ára: 3 lei

Bukarestben: 4 lei

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ARA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI

Az előfizetés ára helyben: Évente . . . . . 500 lei; Félévre . . . . 270 „; Negyedévre . . . 140 „; Havonta . . . . 52 „; Kézbesitési dij havonta 10 „

Az előfizetés ára vidékre: Évente . . . . . 600 lei; Félévre . . . . 320 „; Negyedévre . . . 170 „; Havonta . . . . 60 „; Bérmentve postán küldve

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRAŞOV—BRASSÓ, Kapu-ucca 64—66. szám.

Telefonszámok: Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.

Előfizetési árak külföldre: Évente . . . . . 800 lei; Félévre . . . . 500 „; Negyedévre . . 250 „

A portódijak emelése esetére az előfizetési dij emelésének jogát fenntartjuk magunknak.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel.

APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik bizományosunk utján is feladhatók

BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM. BRASOV-BRASSÓ, 1924. julius 25. (Péntek) 167. SZÁM

A magyar birák

amugy is gyér sorait az igazságügyi miniszter egyetlen tollvonással alaposan megtizedelte. Jól beváló, képzett jogászokat máról-holnapra állás és kenyérnélkülivé tett a kormányzati rendszer, mely az államot-alkotó népek egyenjoguságát görögtüzes szónoklatokban és lepénzelt ujságcikkekben kürtöli világgá, a valóságban pedig ugy gyakorolja, amint a magyar birák esete tanusitja.

A nemzetközi szerződések és Románia alkotmánya a nemzeti kisebbségek részére biztositják a közhivatalokban való részesedés jogát is. Ez a jog azonban, mint a legtöbb kisebbségi jog, csak irott malaszt, mert a liberális rendszer furfangossága és sovinizmusa, mindig megtalálja azt az utat, mely az igazság és jog megkerülését lehetővé teszi.

Az állami alkalmzottaktól joggal meg lehet és meg is kell követelni, hogy az állam hivatalos nyelvét birják. Egy bizonyos mértéknek azonban kell lennie, amely a méltányosság és igazság, a lehetőség és emberiesség korlátai közé szoritja az egyébként vitássá sem tehető követelmény gyakorlati alkalmazását. A liberális uralom azonban nem ismer ilyen korlátokat, s ha ismer, lelkifurdalás és szemérem nélkül tullendül azon és az államinyelv követelményeinek köpenyébe burkolózva igyekszik a kisebbségek képviselőit az állami hivatalokból kigyomlálni. Állitólag a most rendelkezési állományba helyezett magyar birák fölött is azzal az indokolással tört pálcát a kákán csomót kereső igazságügyi kormányzat, hogy nem birják eléggé az állam hivatalos nyelvét. Éveken át jól és kifogástalanul állották meg ezek a magyar birák a helyüket. Mig a regátból Erdélybe helyezett birók sem a jogkereső állampolgárok egy tekintélyes részének a nyelvét nem ismerték, sem a törvényeket és eljárási szabályokat nem tudták, és igy vagy egyáltalán nem, vagy csak igen kis mértékben vették és vehették ki a részüket az igazságszolgáltatás nagyfontosságu munkájából, addig ezek a most szélnekeresztett magyar birák valósággal robotoltak és — tulzás nélkül megállapitható — tulajdonképpen ők képezték a törvénykezés nagy munkájának igazi pilléreit. És most egyszerre mégis meg nem felelőknek találtattak. Önkéntelenül tolul előtérbe a kérdés, hogy miért? Az államnyelv nemtudása miatt? Lehetetlen, hiszen éveken át az államnyelvén gyakorolták birói tisztjüket és pedig közmegelégedésre. Az a nyelvtudás, mely eddig képessé tette őket hivatásuk teljesitésére, az ma is képesiti őket állásuk betöltésére. És ha nyelvtudásuk eddig elégséges volt arra, hogy hivatali munkájukat zökkenés nélkül elvégezzék, ezentul természetszerüleg még megfelelőbbé izmosodik az, hiszen a gyakorlat csak fejleszti és nem csökkenti a tudást. Más oka kell tehát, hogy legyen a kisebbségi népréteghez tartozó birák furcsa és villámgyors kiselejtezésének. És ez az ok nem lehet más, mint az, ami az iskoláink és minden kulturintézményeink ellen folyó állandó és általános irtómunkát irányitja. Ez az ok pedig nem más, mint a magyar elem háttérbeszorítására irányuló tendencia.

A liberális kormányzat türelmetlen és soviniszta irányzata, mely a fajiság kiélezett kérdésével is talajdonkép a pártérdek kordélyát igyekszik tologatni, a lejtő felé rohan és komolyan veszélyezteti az állam tekintélyét és érdekeit. A külföld már nem egyszer gyakorolt sulyos kritikát a romániai közállapotok fölött, s az ilyen esetek csak fokozzák a törvénytisztelethez és igazságossághoz szokott külföld véleményének kedvezőtlen befolyásolását. Az ország belső nyugalmát és az igazságszolgáltatás rendes és zökkenésnélküli menetét is hátrányosan befolyásolják az ilyen kilengések, melyek ujabb mementoul rögzitik a kisebbségek szemei elé az egyenjoguságnak üzött frivol játék e legujabb fordulatát.

Románia fennköltlelkü és igazságos uralkodója megjelölte az irányt, melyen az ország üdvét és boldogságát kereső és szolgáló kormánynak haladnia kell. Ha a liberális kormányzat még az állam koronásfejének irányszabását sem tudja, vagy akarja követni, akkor álljon félre és adja át a helyét egy olyan kormánynak, mely a pártérdek és elfogultság posványából fel tud emelkedni az állami érdek szolgálatának tisztult magaslatára.

—

A londoni konferencia

Októberre kiüritik a Ruhrvidéket

Amerika nem fogadja el az első bizottságnak a szankciókra vonatkozó határozatát — Augusztusban ujabb konferencia lesz Párisban

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

LONDON, julius 23. A londoni konferencia eseményei és határozatai rohamos módon követik egymást, s ma, a konferencia első hetének végén jelentős eredményekről, ugyanekkor azonban sulyos nézeteltérésekről is számolhatunk be.

Az eredmény: a Ruhrmegszállást megszüntetik. A döntés szerint

a Ruhrvidék kiüritésének első lépése augusztus tizenötödikére várható,

amikor a megszállt és meg nem szállt területek közötti határvonal megszünik és

a német tisztviselőket visszahelyezik hivatalaikba.

E naptól kezdve a vasuti szolgálatot kivéve, minden vonalon életbelép az uj rendszer.

Október elsején a Ruhrvidék megszállása gazdasági szempontból teljesen megszünik, ha a Dawes-tervezet értelmében sikerül a vasuti szolgálatot a németekkel együtt megfelelően rendezni.

Augusztus tizennyolcadikán minden valószinüség szerint a Ruhrvidék kiüritésének kérdésével kapcsolatban ujabb konferencia lesz Párisban Amerika részvételével. Ez a konferencia

a kiürités utáni biztonság és leszerelés kérdését tárgyalja,

s ezen döntenek majd a német vasutak megszállásáról és a katonai kiürités módozatairól is.

Amerika elégedetlen az első bizottság határozatával

Ismeretes, hogy a londoni konferencia első bizottsága a szankciók kérdésében ugy határozott, hogy a jóvátételben érdekelt államok, különösen pedig Franciaország, a Német mulasztás megállapitása esetén külön akciót hajthat végre, azzal a feltétellel, hogy a kölcsönt garantáló külön zálogok érintetlenül maradnak.

A bizottságnak ez a határozata amerikai körökben elégedetlenséget keltett, mert e határozat alapján

a Ruhrvidéknek Franciaország részéről való ujabb megszállása nincsen kizárva.

S ennek az amerikai részről elhangzott aggodalomnak következményeként lehet tekinteni Macdonaldnak arra irányuló latkozatát, amelyet a konferencia fődelegátusai előtt tett, s amely szerint

különösen az amerikai bankárok nem hajlandók az első bizottság jegyzőkönyvének feltételei alapján átvenni a Dawes-tervezet életbeléptetéséhez szükséges negyvenmillió fontnyi első kölcsönt.

Az amerikai vétó komoly fennakadást okozott a konferencia munkálataiban, s nincs kizárva, hogy az első bizottság kénytelen lesz határozatát megváltoztatni. Amerika delegátusainak magatartása a megértés szempontjából döntő jelentőségü, még akkor is, ha ebben az akciójukban Amerika pénzügyi köreinek érdekeit védelmezik, azt mondván, hogy ilyen határozat érvényessége esetén egy amerikai polgárnak a jóvátételi bizottságba való bevonása nem jelenti a befektetett tőke elegendő védelmét.

Amerika — amint eddigi magatartásából kitünik — igyekszik a londoni konferencián a németek távollétében a német érdekeket védelmezni, ezzel szemben nyomatékosan hangoztatják ama reményüket, hogy a majd Londonba hivandó német delegáció hasonló, józan magatartást tanusit.

Németország meghivása még nem történt meg,

de amerikai körökben bizton számitanak arra, hogy Németország képviselői rövidesen a londoni zöld asztal mellett fognak ülni.

Németország és a konferencia

A német meghivás kérdésének ügyét még tárgyalják, de határozatot nem hoztak. A franciák egyelőre tanulmányozzák az angol álláspontot és

csak azután döntenek, vajjon Londonba, vagy egy később megtartandó konferenciára hivják-e meg a németeket.

Mig a három bizottság erre nézve meg nem állapodik, addig a franciák nem járulnak hozzá a németek meghallgatásához.

A német delegátus abban az esetben, ha a meghivó megérkezik, maga Marx miniszterelnök lesz, de elkiséri Stresemann külügyminiszter is, aki a meghivás kézhezvétele után repülőgépen utazik Londonba. A meghivó megérkezését Berlinben már várják.

Stresemann egyébként nyilatkozott már a külügyi bizottságban a német kormány álláspontjáról, s azt a reményét fejezte ki, hogy a németek jelenléte feltétlenül döntő hatással lesz a konferencia eredményére. De kijelentette azt is, hogy

ha Németország nem kap meghivást a konferenciára, egyetlen hatalom sem kényszeritheti arra, hogy a jóvátételi ügyben nélküle hozott határozatoknak alávesse magát.

A német nemzeti párt a Marx kormány elé a következő követeléseket állitotta.:

A kormánynak csak akkor szabad a londoni konferencián képviseltetni magát, ha oda egyenrangu félként hivják meg. A fogságban levők azonnal szabadonbocsátandók, a kiutasitottak pedig visszabocsátandók a Ruhrterületre. A szankciók ellen gazdasági biztositékokat kell követelni, végül vissza kell utasitani minden olyan követelést, amely csorbitja Németország függetlenségét, s vissza kell utasitani a háboruért való felelősség vádját is, amelyet Versailles kényszeritett a németekre. Ha a kormány mindezt nem érvényesiti a londoni konferencián, ugy a nacionalisták minden eszközzel harcolni fognak ugy a kormány, mint a konferencia ellen.

Bernstorff optimista

Bernstorff gróf volt washingtoni német nagykövet egy titkos megbeszélés után egy ujságiró előtt ugy nyilatkozott, hogy

a konferenciának feltétlenül sikere lesz,

mert a francia, angol és német kormányok egyformán gyors, végleges és őszinte megoldást akarnak.

— Meggyőződésem, — mondotta — hogy Herriot becsületes és elfogadható feltételeket szab Németországnak. Németországban a konferencia sikere népszerüvé teszi majd a Marx kormányt, s a Dawes-tervezet megvalósitása pozicióját rendkivüli módon megfogja erősiteni.

Titulescu csak kötött meghatalmazást kapott a román kormánytól

BUKAREST, julius 23. Titulescu tól, a román kormány londoni képviselőjétől érkezett jelentésekből arra lehet következtetni, hogy Titulescu jó reménységgel néz a konferencia eredménye elé. Titulescu egyébként csak kötött megbizást kapott a Londonban esetleg kötendő egyezmény aláirására nézve, s amennyiben a konferencia a Romániát megillető jóvátétel összegén változtatna, az erről szóló jegyzőkönyvet Titulescu csak feltételesen irhatja alá. A feltételek megszabásában azonban teljesen szabad kezet engedett a román kormány Titulescunak.

Herriot, Theunis és Hymans az angol királynál

Herriot, Theunis és Hymans tegnap kihallgatáson jelentek meg György király előtt, aki szivélyesen fogadta őket, s jókivánságát fejezte ki a konferencia sikeréhez.

A lej Zürichben

zárlatkor 2.44 és fél

Iskola Alapitvány Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

A liberális kormány ujabb merénylete a sajtó ellen

A papir behozatali vámját hat lejre emelték

BUKAREST, jul. 23. A bukaresti lapok tegnap nagy meglepetésre ébredtek: a kormány nyilvánosságra hozta az uj papir behozatali illetékre vonatkozó rendelkezéseit, amely szerint azt az eddigi két lejről hat lejre emeli kilónkint.

A kormánynak ez az intézkedése méltó felháborodást váltott ki a bukaresti lapokból, s a felháborodást növelte az a mód, ahogyan a kormány azt a példátlanul nagymértékü illetékemelést a lapok megkerülésével életbeléptette.

A Dimineata mai számának élén ökölnyi betükkel szedett cikkben tiltakozik a kormány eljárása ellen, s abban a következőket irja:

«A kormány intézkedésének egyetlen célja a román sajtó elnyomása. A kormány már hetek óta készült erre a merényletre, s hiábavaló minden illetékes testületnek előzetes tiltakozása. A kormány teljesen negligálta azokat az érdekeltségeket, amelyeknek élete és ekszisztenciája függ az uj intézkedésektől s kizárólag a papirspekulánsokat vonta be a tanácskozásokba. S az a körülmény, hogy az uj határozatért felelős személynek az országból való eltávozása utáni második napon hozzák nyilvánosságra, ugy, hogy még a módositás érdekében való intervenció utját is elvágták, egyenesen bandita merényletté alacsonyitja le az egész eljárást. A bukaresti lapok most ki vannak szolgáltatva a reménytelenségnek ugy az árak, mint pedig a papirelosztás tekintetében.

A merénylet azonban nem fog sikerülni. A lapok megtalálják a módját annak, hogy miképen védjék meg függetlenségüket és létüket, s abban a háboruban, amelyet most üzennek meg, győzniök kell.»

A kormány igazságtalan intézkedése tehát megmozdulásra birta a bukaresti lap tulajdonosokat, akik tegnap óta szakadatlanul tanácskoznak, s a döntést a szerdán este megtartandó értekezleten fognak hozni. A lapok által kiadott jelentés szerint a kiadók most már nemcsak exisztenciájuk megmentéséért indítanak küzdelmet, nemcsak az olcsó papirért, hanem azért, hogy a sajtó végre megszabadulhasson a bratianista tröszt diktaturája elől.

Hatezernél több tisztviselőt boesátottak el Budapesten

BUDAPEST, julius 23. A pénzügyi tisztviselők legutóbb tartott ülésükön megállapitották, hogy hatezer tisztviselőnél többet bocsájtottak el állásaikból. Elhatározták, hogy a munkanélküliség megszüntetése érdekében nagygyülést hivnak össze ujból és memorandumot nyujtanak át a nagybankoknak.

Mussolini és a munkáskérdés

A fasisztavezér a nagyipar ellen Belső meggyőződés vagy kortesfogás

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

ROMA, julius 23. Mussolini miniszterelnök tegnap fogadta Turinban a fasisztamunkások küldöttségét s az a beszéd, amelyet a fasizmus megteremtője és vezére ez alkalommal mondott, szenzációs megnyilatkozás erejével hatott az olasz közvéleményre. Ebben a beszédben Mussolini ugyanis kijelentette, hogy ő

eddig biztositotta a nagyiparnak a békés munkát, ebben a békés munkában tetemes nyereséget szerezhettek, most azonban a nagyiparnak be kell látnia, hogy a munkásokat is részesiteni kella nagy nyereségekben. Ha a nagyipar ezt nem teszi meg, ugy a munkásságnak joga van ahhoz, hogy cselekedjék.

Politikai körökben ezt a beszédet, amellett, hogy az olasz belpolitika váratlan szenzációjának tekintik, egyben döntőjelentőségünek tartják a kormánynak a nagytőkével szemben tanusitandó jövőbeli magatartására nézve. Mussolini ről aligha tételezhető fel, hogy ily jelentős kérdésben, amely a mai szociális mozgalmaknak főirányitója, ötletszerü megnyilatkozással akarta volna megnyugtatni az előtte megjelent munkásküldöttséget. Sokkal kézenfekvőbb az a következtetés, hogy Mussolini most, hogy hatalmát ujból megerősitette, amelyet pedig a Matteottieset alapjaiban rázott meg, uj gazdasági politikához fordul, s a munkásságot is annak részesévé akarja tenni. Lehetséges, hogy Mussolini ezt az állásfoglalását ügyes sakkhuzásnak szánta az ujabb erősödésnek induló szociálista mozgalommal szemben. Ami a legfeltünőbb az egész beszédben, az az a hang, amelyben a munkásságot — szociálista agitátorok mintájára — cselekvésre szólitja fel. Mussolini politikáját a közeljövőben jó figyelemmel kisérni, mert e megnyilatkozás után az olasz beléletben jelentős változásra lehet számitani.

A Mount Everest titka

Megmászták a világ legmagasabb hegycsucsát, de a hegymászás hősei belepusztultak a bravurba

A Brassói Lapok eredeti tudósitása.

LONDON, julius 19. A Times a következőket irja a Mount Everest megmászásáról, mellyel annak idején az egész világ sajtója foglalkozott. Miután az expedició vezetője belátta, hogy az Everest csucsát nem érheti el, elhatározta, hogy a Gaurizankár közelében piheni ki az ut fáradalmait. Innen számolt be Odell kapitány Mallory és Irvine kisérletéről, amellyel a csucsot akarták elérni.

A két elszánt ember junius 6-án hagyta el az ötös számu tábort, öt bennszülött kiséretében, akik élelmiszert és oxigént vittek magukkal. Ez volt az utolsó nap, amelyen az expedició tagjai még látták egymást. Este egy teherhordó visszaérkezett, ki jelentette, hogy sikerült elérniök a 6. számu tábort, az idő kedvező és csak igen kevés oxigént használtak el. Junius 8-án délelőtt hideg volt ugyan, de a levegő annyira tiszta volt, hogy az Everest-csucsot szabad szemmel jól lehetett látni. Odell kapitány messzelátójával egyszerre két fekete pontot vett észre, amelyek a csucs felé törekedtek. Hosszabb ideig azonban nem figyelhette őket, mert felhő takarta el a csucsot. Odell kapitány a leghatározottabban állitja, hogy a két pont Mallory és Irvine voltak, akik még az éj közeledte előtt fel akartak jutni a csucsra. Valószinü, hogy még délután 4 óra előtt felértek, mert Odell kapitány megállapitása szerint a csucs körül nem volt számbavehető akadály.

A szerencsétlenség visszatérésükkor érhette őket. Vagy hózivatarba kerültek, amely a mélységbe sodorta őket, vagy az éjszakát kénytelenek voltak a szabadban tölteni s takarók hiányában megfagytak. Odell nem adta fel a reményt, hogy társait megtalálja. Bár iszonyu vihar dult, egy éleshangu fütyülővel folyton fütyült, majd végigvizsgált minden helyet, de eredménytelenül. Más nap visszament a 6. számu táborba, de ott minden érintetlen volt. Mallory és Irvine odavesztek s az Everest hegység még mindig titok az emberiség előtt, holott minden bizonyosság meg van arra, hogy e két vakmerő ember elérte a csucsot.

—

Massaryk Romániába jön

BUKAREST, jul. 23. Massaryk G. Tamás, a csehszlovák köztársaság elnöke még a legközelebbi jövőben Bukarestben megtartandó kisántánt-konferencia előtt Bukarestbe jön a román uralkodó család és a főváros meglátogatása céljából.

A Fundatiunea Carol terjeszkedése Erdélyben

Az egyesület át akarja venni az erdélyi mozikat — Megtörtént az első lépés a mozipropaganda érdekében

A Brassói Lapok tudósitójától.

NAGYKÁROLY, julius 18. Röviden megirtuk, hogy a trónörökös védnöksége alatti álló kulturegyesület, a Fundatiunea Printul Carol nyilvános árverésen három évre megkapta a nagykárolyi szinház bérletét.

A Fundatiunea Carol, amelynek 23 millió lej szubvenciója van évenként, eddig 12 mozgószinházzal rendelkezett és most megszerezte mozi céljaira a tizenharmadikat is, a nagykárolyi szinházat.

Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a szinház épületének a Fundatiunea Carol által való átvétele mit fog jelenteni, azonban mivel a román propaganda szolgálatában áll és ezt a propagandát felsőbb helyen eddig mindig ugy értelmezték, hogy a kisebbségek szabadsága szenvedett kárt miatta, félünk, hogy most is ugyanaz fog történni.

A kulturegyesület kötelezte magát arra, hogy az épületet teljesen átépiti, ezzel szemben azonban megkötötte a város kezét. A városnak csak husz estére szabad kiadni a szinházat és igy a tanács már nem rendelkezik olyan szabadon a helyiséggel, mint ezelőtt. Nincs joga koncertekre, vagy más kulturális előadásokra átadni a termet, mert a husz nap a jótékonycélu előadásokra és az iskolai előadásokra kell.

Magyar szinház két izben játszhatik a helyiségben, két-két hétig. Az előadások megszakitása olyan kiadásokkal jár a szinigazgatóra, hogy valószinüleg nem fog kétszer két hetet eltölteni Nagykárolyban, legfeljebb csak egyet.

A jelenlegi mozit augusztus elsején az átalakitások miatt két hétre bezárják és két hét mulva ujra megnyitják.

—

Ha könyvet akar vásárolni
kisérje figyelemmel naponta megjelenő könyvhirdetéseinket.
Brassói Lapok könyvosztálya
Brassó, Kapu-ucca 64—66. szám.

Szabadságharc volt-e, vagy parasztlázadás?

(Folytatás.)

Horia, aki ennek a jobbágy mozgalomnak a feje volt, mint templomi énekes kapta melléknevét. (Horia - dal.) Eredetileg Ursz Nicolae a lui Floreának hivták, aki sohasem volt kapitány a hadseregben, sőt még mint közkatona sem szolgált. Kántor volt, aki irástudó ember létére tekintélyt szerzett magának. Mint ilyen az elnyomott jobbágyok védelmére szánta el magát, s érdekükben a népvezér nem egyszer járt fönn Bécsben a demokrata érzelmü II. Józsefnél. Állitólag utolsó küldetése alkalmával, midőn Todea Dumitru és társainak kegyelmezési ügyében járult a császárhoz, az uralkodó atyai gondoskodásáról biztositotta Horiát. Ez azonban kijelentette; «Megesküdtem társaimnak, hogy addig el nem távozom Bécsből, amig meg nem győződöm arról, hogy felséged kérelmüket elolvasta.» — Erre a császár felbontotta a levelet, amely a következőt tartalmazta: «Felséges császár! Nálunk a hétnek felosztása ez: Négy napig robot, az ötödiken halászat, a hatodikon vadászat, mindezekel az uraság számára. A hetedik nap talán az Istené volna. Fontolja meg felséged, mikor keressünk adóra, és a saját szükségünkre valót? Ha igazságot nem kapunk, veszünk mi magunknak!

— Thut ihr, das! — felelé a császár. Vagyis állitólag felbiztatta volna Horiát, hogy vegyenek maguknak oly elégtételt a nemeseken, amilyent akarnak. Horiának ez a felépése és a császár biztatása lehet ugyan költött dolog, de annyi bizonyos, hogy a nemsokára kitört lázadást és ezzel együtt a nemesek legyilkolását a gyulafehérvári katonai parancsnokság elég higgadtan és türelmesen nézte végig, s csak akkor avatkozott bele hatékonyabban, midőn már a legmagasabb osztrák körökben is megelégelték a vérontást.

II. József Horia már emlitett közbenjárására azonnal rendeletet adott ki a nagyszebeni erdélyi kormányszéknek, hogy amig a zalatnai kincstári uradalom jobbágyainak ügyét át nem tanulmányozza, s nem határoz, figyelmeztesse az uradalmi tiszteket, hogy a jobbágyokat ne sarcolják.

De a katonai összeirás által felizgatott tömeggel, mely az urbéri állapotok eltörlésében vakon bizott, már nem lehetett beszélni. Zalatna környékén felborult a rend. A havasi jobbágyoknak most már földfelosztás kellett, a földesurakra pedig halál! És a Horia-lázadás kitört a maga teljes borzalmasságában. Dózsa György ide je óta nem volt párja hasonló felkelésnek. Nem részletezzük az eseményeket, csak kiemeljük azt a tényt, hogy a lázadás nem volt az erdélyi románok közt általános, csupán a Havasra szoritkozott. Tehát a Horia-lázadást nem lehet román szabadságharcnak nevezni. A zalatnai kincstár erőszakossága, éveken át tartó perlekedése keserítette el az érdekelt községek jobbágyait, akik a császár jóindulatát felismerve, nemcsak a zalatnai földesurakon bosszulták meg magukat, hanem a vidéki nemeseken is. Szociális parasztlázadás volt Horiáék felkelése, amely 4 megye szomszédos járásaiban pusztitott. Arányilag véve nem nagy területen. Ami azt igazolja, hogy a román jobbágyok elégedetlensége nem volt országos jellegü. Ez a tény ismét amellett szól, hogy Erdélyben a jobbágyok általános sorsa türhető volt és sehol sem adott okot arra — a Havast kivéve — hogy a földesurakon megboszulják magukat.

Horiának nem volt hadserege. Fejszékkel, lándzsákkal felfegyverzett rendetlen tömegben járták össze s dulták föl a szomszédos falvakat és városokat. Horia hadi taktikájáról és hadszervező képességéről pedig beszélni is merőben naivság.

Egy falusi kántornak s jobbágytársainak — bár köztük sok volt a szökött katona — harci müveletek vezetéséről fogalmuk sem volt. Mivel József császár a nemesi felkelést még a Horia-lázadás előtt eltiltotta, a földesuraknak sem volt hadserege. A magukra maradt nemesek Déva várába menekültek és onnan egy izben kirohanva megverték a felkelők csapatait. De a havasi lázadás elfojtására rendes katonaság nélkül nem gondolhattak. Egyedüli reményük tehát a Gyulafehérvárott állomásozó császári katonaság volt, amelynek parancsnoka csak akkor avatkozott be a lázadás elfojtásába, mikor hatezer magyar férfi, asszony, és gyermek holttestét és körülbelől 250 felgyujtott nemesi kuria jelezte a pusztitást mindenütt. Midőn a lázongó jobbágyság már a bányákat is elfoglalta, sőt az állampénztárt sem kiméltе, a császár-királyi kormány cselekvésre határozta el magát. Dijat tüzött ki a felkelő vezérek fejére. Ekkor a görög egyházak vezetői felvilágositották a már-már ugyis lehiggadt népet, hogy a császár akarata ellen cselekszik az, aki békében vissza nem tér otthonába. A román jobbágyok elszéledtek az ellenük kiküldött rendes katonaság elől, a kamarai gernikok pedig a bujkáló Horiát és Closcát elfogták. Jankovics Antal, a császári biztos II. József rendelete értelmében járt el, midőn Horiát és Closcát 1785. február 28-án Gyulafehérvárott kerekre törette. Crisan, a harmadik népvezér még az itélet kihirdetése előtt felakasztotta magát a börtönben. A lázadás többi vezetőit, akikről bebizonyult, hogy félre voltak vezetve, szabadon bocsátották.

Jegyezzük meg tehát, hogy Horia és Closca kivégzésében a magyar nemességnek, a magyar birósságnak nem volt semmi része. A császári udvari bizottmány hozta meg az itéletet, tehát minden odium csak ezt a birósságot illetheti.

Bár minden román belátná azt, hogy közös történetünk e sötét lapjaira osztrák kéz irta a véres betüket. A román jobbágyok vallásháborujat az osztrák politika élesitette ki és a Havason osztrák generális romboltatta le a görög keletiek templomait. A zalatnai kincstári uradalom osztrák szellemü vezetés alatt állott, és egyedül a magyar ellenes osztrák császár üdvösnek látszó hitegető politikája vezette félre a havasi jobbágyságot, hogy azután a lázadókat osztrák törvények szerint kerékbe töresse.

Az a beállitás, mintha a magyar faj lett volna a románság legnagyobb ellensége, rosszindulatu koholmány.

A magyar erdélyi fejedelmek barátságos politikája adta meg a Kárpátokon inneni románság kulturális fejlődésének a lehetőségét. Bethlen Gábor fejedelem román nyomdát alapit, Rákóczi György a szláv nyelvü bibliát románra fordittatja, Apaffy Mihály a szláv liturgikus nyelv helyett Erdélyben a román igehirdetést rendeli el. Mindezek a tények fényes cáfolatok azokra a mérgekeverő hazugságokra, amelyek szerint az erdélyi románság könyvet sem használhatott s hogy ezt a népet még anyanyelvének használatától is megfosztották volna.

Ezeknek a tendenciózus rágalmaknak talán a világháboru előtt meg lehetett a maga propaganda célja, de most, miután Romániának minden aspirációja beteljesült, erélyesen tiltakozunk ama bünös merényletek, tankönyvek és «tudományos» munkák ellen, amelyekkel a kölcsönös gyülölködést egyesek még most is szitani akarják.

T. D.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

Nem szabad megölni Brassó iparát és kereskedelmét

A kereskedelmi és iparkamara előterjesztése az egészségügyi tanács ellen

A Brassói Lapok eredeti tudósitása.

BRASSÓ, julius 23. Röviden már megemlékeztünk a brassói egészségügyi tanács ama határozatáról, amely Brassó várost klimatikus gyógyhellyé akarja tenni.

Ezzel a határozattal a brassói kereskedelmi és iparkamara közgyülése foglalkozott s tiltakozott az ellen, hogy az évszázados kereskedelmi várost állami gyógyhelynek minősitsék. A közgyülés előterjesztéssel fordult az egészségügyi tanácshoz, amelyben tiltakozását a következő indokok alapján fejti ki:

Brassó városa századok óta Erdélynek legkiválóbb gyári központja, és az utóbbi években keletkezett ujabb iparvállalatok a város kereskedelmi jellegét csak fokozták. Brassóban a bőrgyárak, a szappan-, sör-, szesz-, cement-, vaggon-, kénsav, üveg- és más gyárak előbb a város belső részében alakultak, majd a vizszükséglet miatt a város előrészei felé, Noa, Derestye és Tömös irányában kezdtek terjedni.

Az országra s ennek minden gazdasági megnyilatkozására nagy hatással van az olyan ipari és kereskedelmi gócpont mint Brassó, s ezt teljes erejével és belátásával minden hatóságnak támogatnia kell. Az országnak még kevéssé fejlett iparát céltudatosan és rendszeresen kell kiépiteni. Jelentőségében még emelkedett Brassó azzal, hogy az ország központjába került.

Vajjon ez az ipari és kereskedelmi város lehet-e egyszersmind gyógyhely is? Hát elhallgattassuk gyárainkat, megfojtsuk uj gyárak keletkezését, a gazdasági vérkeringést elállitsuk, hogy az üdülő hely részére szőlőgáló csendet és jó levegőt biztositsunk?! Ezt nem lehet megtenni!

Aztán Brassó csakugyan alkalmas gyógyhely? Van-e nyilvános fürdője, modern kórháza, villamos telepe, megfelelő számu modern lakása? Hát nincs elég szép és egészséges fekvésü gyógyhelyünk — Brassótól nem is olyan messze. Zajzon, Előpatak, Málnás, Tusnád, Sugás és a többi?

Az egészségügyi tanács határozata az életfenntartás drágulását, a lakásmizéria megnagyobbodását, a lakósságnak és a vendégeknek mindenféle adókkal való megterhelését, az ipari termelés megdrágulását idézné elő.

A városi képviselet az egészségügyi tanács tulsietett határozatának veszélyeit felismerve, megfelebbezte a belügy- és az egészségügyi miniszternél e határozatot.

Most az érdekelt ipari és kereskedelmi vállalatok képviselete is kéri a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumot, hogy az ország nagy gazdasági érdekeire való tekintettel, érvényesitse befolyását az emlitett helyeken, hogy ezek a város lakósságának érdekei ellen ne döntsenek.

—

Megegyezés a háboru előtti angol adósságokra nézve

LONDON, julius 22. Az angol hitelezők és román adósok közti egyezséget a háboru előtti adósságokra vonatkozólag, Titulescu hétfőn aláirta.

Legjobb magyar könyvek!

Móricz Zsigmond müvei:

Isten háta mögött . .	Lei 90·—
A fáklya	„ 65·—
Jó szerencsét. . . .	„ 110·—
Arvalányok.	„ 50·—
Vidéki hirek	„ 55·—

Kaffka Margit müvei:

Állomások	Lei 140·—
Szinek és évek . . .	„ 130·—

Karinthy Frigyes müvei:

Igy irtok ti (két kötet) .	Lei 180·—
Capillaria	„ 80·—
Nevető dekameron . .	„ 110·—

Kobor Tamás müvei:

Mesék	Lei 55·—
Hamupipőke nagysága (két kötet)	„ 140·—

Megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 64.

Sajtócenzura Terente ellen

A brailai rendőrség tehetetlen a leányrablóval szemben A lapokat könnyebb üldözni

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BRAILA, julius 23. A Brassói Lapok ma reggeli számában részletesen megemlékezett arról a szenzációról, a mely Braila lakósságát tartja napok óta izgalomban s amelynek főhőse Terente, az uri leányrabló. Az ügy két irányban is szenzációs: szenzációs magának Terentének a személye, aki egyszerü levélben adja tudtára a világnak, hogy fütyül a brailai rendőrségre, a mely képtelen arra, hogy elfogja őt, és szenzációs az a körülmény, hogy a brailai rendőrség tényleg képtelen elcsipni a gonosztevőt.

Ennek legékesebb bizonyitéka az a rendelet, amelyet a brailai rendőrség adott ki, s amelynek értelmében az ottani lapoknak Terentére vonatkozó közleményeit cenzura alá kell bocsátani. Tudni kell, hogy a brailai lapok egyrészt a felháborodás, másrészt a guny hangján emlékeznek meg a rendőrség tehetetlenségéről s ez inditotta a rendőrséget arra, hogy ezt a cenzurát minden jog és igazság ellenére elrendelje. A Cuvantul cimü brailai lap, a mely tegnapi számát egészen a Terente-ügynek szentelte, egészen fehéren, alig nehány sornyi szöveggel jelent meg.

A brailai rendőrség vezetőjének, Victor Bursannak sikerült még azt is kieszközölnie, hogy a fővárosi lapok brailai tudósitóinak táviratait szintén megcenzurázzák s igy lehetetlenné tegyék hogy a rendőrség tehetetlenségének ügyét a leányrabló banditával szemben országgá kürtöljék.

A cenzura ügyébe azonban a belügyminiszterium is beleszólt. Amint Bukarestből jelentik, a miniszterium Bursannak ezt az intézkedését a korlátoltság és a tehetetlenség legékesebb bizonyitékának tekinti s nem fogja megengedni, hogy — mint egy bukaresti lap irja — «ez a vidéki satrapa ilyen törvénytelen intézkedésekkel éljen s igyekezzék saját tehetetlenségét palástolni, ami egyébként eléggé jellemző a nálunk uralkodó erkölcsökre és mentalitásra.»

—

Hogy osztanak földet Szatmármegyében

Mindenből kisemmizték a nagykárolyi rokkantakat — A nagykárolyi rokkantak a Szatmármegyei Rokkantegyesület ellen

A Brassói Lapok eredeti tudósitása.

NAGYKÁROLY, julius 23. Nem uj dolog földosztási panamákról irni, sőt azt hisszük, hogy ezt a konjunktúrát már ugy kihasználták a földosztók, hogy ujat már nem is találnánk benne, de a nagykárolyi igazságtalan földosztás olyan ellentéteket támasztott a rokkantak között, hogy kettészakitotta a szatmármegyei rokkantak egyesületét.

Nagykároly 78 rokkantja közül mindössze csak 20 kapott földet, ötvennyolcat azzal utasitottak el, hogy nem kérték idejében a listába való felvételüket. A nagykárolyi rokkantak szatmári egyesületükhöz fordultak, de eredménytelenül. Többször kértek a szatmáriaktól gyorssegélyeket is, azonban egyszer sem kaptak és minden egyes kérésüket hasonló módon hanyagolták el.

Többször jelentették be a szatmári egyesületnek, hogy szeretnének különválni, mert a különválástól nagyobb eredményt remélnek, azonban a szatmári csoport mindig azt válaszolta, hogy a megyében csak egy egyesület müködhetik.

Lilienfeld Lipót, ki a nagykárolyi rokkantak ügyét intézi, személyesen járt a kolozsvári központnál, hol az alapszabályok 12. pontjára hivatkozva megengedték a különválást.

Vasárnap tartott gyülésükön elhatározták, hogy külön csoportot alakitanak. Az uj csoport elnöke Lilienfeld Lipót lett.

Most már tekintsünk bele mélyebben a rokkantak ügyébe és világitsunk rá, hogy miért nem jutott föld a nagykárolyi rokkantaknak.

Biztos tudomásunk van arról, hogy

a földosztásnál a rokkantak földjét azoknak adták, kik a földre semmiféle igényt nem támaszthattak, sem katonák nem voltak, sem hadiárvák, vagy hadiözvegyek.

A földosztást olyan módon hajtották végre, hogy csak nagyon kevés olyan ember kapott földet, akinek az valóban járt volna.

A kiosztott földek legnagyobb részét Nagykárolyban olyan emberek müvelik meg, akik a háborut Amerikában élték végig és csak a háboru után kerültek vissza.

Szigoru vizsgálatot követelünk és hogy a vizsgálatot megkönnyitsük a hatóságnak, nehány olyan ember nevét is feljegyezzük, akik

nemrégen tértek vissza Amerikából és mégis jutott nekik föld

Nagykárolyban. Könnyebb ellenőrzés céljából a nevek mellett a lakásuk cimét is közöljük:

Fokos György, (Baromvásár-tér), Csizma Ferenc (Temető u.), Zajka János (Magtár-u.), Péter Sándor (Somos-u.), Tolvaj Zsigmond (Temető-u.), Tálas István (Árpád-u.), Erdey György (Hunyadi-u.), Mikulás József (Gencsi-ucca).

A fentieken kivül még nagyon sokan kaptak földet azok, akiknek arra nem lett volna joguk és igy jogosan kérdezzük a hatóságoktól, hogy milyen alapon osztották fel mások között a rokkantak földjét.

KAVIÁR

A LEGJOBB MAGYAR ÉLCLAP!
KÉRJEN INGYEN MUTATVÁNYSZÁMOT!
TEMESVÁR, SZERB-UCCA 2. 4007

—

Az ipari és gyári üzemek felülvizsgálása

A brassói körzetben a kazánvizsgáló egyesület van jogositva vizsgálatra

BRASSÓ, julius 23. A munkaügyi miniszterium julius 8-án kelt 62271—924 számu rendeletével értesitette a brassói kereskedelmi és iparkamarát, hogy az ipari berendezések, kazánok, mechanikai és villamossági telepek, gépek felülvizsgálata, a gyári védelmi tüzbiztonsági berendezések ellenőrzése a jövőben nem a kereskedelemügyi miniszterium szervei által történik, hanem ezt a szociális miniszterium közegei végzik.

Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint azonban a fenti rendelkezés nem vonatkozik a gőzkazán, gép, mechanikai és villamossági berendezések tulajdonosai szövetségének brassói tagozatára, melynek — mint ezt junius 19-iki lapunkban közöltük, — törvényen alapuló joga van, hogy a gyárak és kazánok felülvizsgálását az állami közegek helyett a saját tagjainál saját szerveivel végeztesse.

A fenti szövetség bukaresti központja a szociális miniszterium vezérigazgatóságával megegyezett s ennek alapján az állami közegek utasitást nyertek, hogy a szövetség tagjainál a gyárakat és kazánokat ne vizsgálják felül, mert ezeknek kizárólag csak a szövetség szervei utján gyakoroltatik a felülvizsgálat.

Ennek alapján a bukaresti központ értesitette a brassói tagozatot, s ez közölte tagjaival, hogy nem tartoznak a szociális miniszterium ellenőrei részére fizetést teljesiteni, s a szociális miniszterium szerveit, akik a kapott utasitások ellenére irásban vagy személyesen vagy büntetéssel való fenyegetéssel ily irányu követeléssel lépnének fel, határozottan utasitsák el. A miniszterium által a tagokhoz küldött köriratra, melyben a vállalatok berendezéséről, kazánokról kérnek adatokat, azt kell válaszolniok, hogy az adatokat a brassói tagozat be fogja küldeni.

Ahogy engem ver az Isten . . .
Várady Aladár országszerte ismert dala.
Moravetz-kiadás, mindenütt kapható! 946

Anghelescu nem fogad panaszos szülőket

NAGYVÁRAD, julius 23. Anghelescu közoktatásügyi miniszter, aki Nagyváradon tartózkodik, ma fogadta a magyar ujságirók küldöttségét. A zsidóliceum nyilvánossági jogának visszaadására nézve kijelentette, hogy ez ügyben semmit sem tehet. S mikor panaszolták, hogy a zsidó tanulók hetven százalékát buktatták el, azzal felelt, hogy a vizsgák eredménye a csatolt területeken igy is kedvezőbb volt, mint a regátban. A minisztertől háromszáz zsidó szülő kérte kihallgatását, de Angheles cu a deputációt nem fogadta.

—

Jugoszláviában ujból Pasics-kormány terve került előtérbe

Jovanovics Lyuba nem vállalkozik kormányalakitásra

BELGRÁD, julius 23. A politikai helyzetből való kibontakozás ügye ma sem került döntő stádiumba. Tegnap egész napon át folytak ugyan kihallgatások és tanácskozások, ezek azonban egyelőre nem vezettek eredményre, bár a legjobb kilátásokkal kecsegtetnek.

A király kihallgatáson fogadta Davidovics Ljubát, a demokrata-klub elnökét, Korosec klerikális pártvezért és Mehmed Spaho muzulmán-párti képviselőt, hogy megtudja az ellenzéki pártok véleményét a válság megoldására vonatkozólag, eredményre azonban ezek a kihallgatások nem vezettek. Csak ma reggelre állott be némi pozitiv, de érdekes változás:

Ujból Pasics került előtérbe, akinek dezignálását politikai körökben biztosra veszik. Jovanovics megbizatását elejtették, mert sokkal inkább tartja szem előtt a pártfegyelmet, minthogy Pasics kihagyásával vállalkozna kormányalakitásra. Ha át is venné a mandátumot, azt mindenesetre csak azzal a feltétellel teszi, hogy az uj kabinet élére Pasics kerül.

—

Bulgária szomszédaitól kér segitséget az orosz propaganda ellen

RÓMA, julius 23. A bulgár kormány a plevnai merénylet nyomán, amely a rendőrség épületének felrobbantása mellett számos emberéletet is kioltott, Rómához, Görögországhoz, Jugoszláviához és Törökországhoz segitségért fordult, s kérte, hogy támogassák őt a kommunisták elleni harcban. A bulgár lapok jelentései szerint

Várna és Burgasz között orosz kommunisták szálltak partra, hogy Bulgáriában tervszerüen szervezzék a merényleteket.

Szófiából érkezett jelentések szerint az egész országban leirhatatlan rettegés, félelem és kétségbeesés uralkodik.

—

Még nem nevezték ki az uj görög kormányt

ATHÉN, julius 23. A lapok jelentései szerint a kormányválságot még mindig nem oldották meg. Kondurio tisz, a görög köztársaság elnöke tegnap fogadta Kafandriszt, hogy vele az uj kormány megalakitásáról tárgyaljon, eredményre azonban még nem jutottak. A kormányügyeket még mindig Papanasztasziosz intézi.

—

Értekezlet a kenyér ügyében

BUKAREST, julius 23. Csütörtökre összehivták a belügyminiszteriumba a régi királyságbeli és erdélyi nagyobb városok polgármestereit, Az értekezleten utasitásokat nyernek a polgármesterek azokra az intézkedésekre nézve, melyek az uj kenyér idejére foganatositandók.

A legfelsőbb gazdasági tanács különben ugy döntött, hogy a kenyér árának megszabása minden városban a polgármester jogkörébe fog tartozni.

—

Smith pénzügyi főbiztos tanácskozása Heinrich Ferenccel

BUDAPEST, jul. 23. Smith, magyar pénzügyi tanácsos tegnap tanácskozott Heinrich Ferenccel gazdasági és kereskedelmi kérdésekről. A tanácskozás után Heinrich nyilatkozott az ujságirók előtt, s azt mondta, hogy a főbiztos feltétlenül szükségesnek látja, hogy Magyarország mielőbb kereskedelmi szerződést kössön szomszédaival. Ennek alapfeltételei, a vámtarifa és a vasuti tarifa rendezése már adva van.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

HIREK

Péntek, julius 25

Katolikus naptár: Jakab apostol.
Protestáns naptár: Jakab.
Görög naptár: julius 12. Proklusz és Hiláriusz.
Izraelita naptár: 23 Thamusz.

A nap kel 4 óra 55 perckor, nyugszik 19 óra 49 perckor.

Legközelebbi holdváltozás: Ujhold julius 31-én 21 óra 42 perckor.

Időjárás: Meleg, egyelőre tulnyomóan száraz idő várható növekvő felhőzettel, időváltozás valószinü.

—

Régi gondolatok

Ludvig Börne irásaiból (1786—1837)

Mikor a spanyol királyi hadsereg 1812-ben Wittingham tábornok alatt bevonult Valenciába, mindenütt kihirdették és kidobolták, hogy »a Suchet által bevezetett rendőrség teljesen megszünik.« A nép magán kivül volt az örömtől és folyton ezt kiáltotta: »Most megint biztonságban vagyunk házainkban és az uccákon, ugy mint ezelőtt: nincs többé rendőrség!«

—

Némelyeknek csak férfias, másoknak csak nőies gondolataik vannak. Ezért van annyi fő, amely képtelen eszméket produkálni: mert mindkét nem gondolatait kell egyesiteni ahhoz, hogy ideális magzat jöjjön létre.

—

Hogy a diplomácia gyakran téved számitásaiban, nagyon általános és egy szersmind nagyon természetes dolog; könnyen felejtjük el a számtant, ha a számolási hibák következményeit másoknak kell viselniük.

—

Az értelem ugy viszonylik az észhez, mint egy szakácskönyv egy pástétomhoz.

—

Mikor XII. Károly Benderben volt, kegyence és kincstárnoka, Gruithusen egy 50000 tallérről szóló számadást terjesztett eléje: mely két sorból és a következő szavakból állott: »1000 tallért őfelsége parancsára a svédeknek és janicsároknak adtam, a többinek magam hátam a nyakára.« Ez őszinte beszéd, mondta a király, szeretem, ha barátaim igy számolnak el nekem. Mai pénzügyminisztereink, akik nagy kinnal tudják a büdzsét a kamarában keresztülhajtani, nem fogják sóhajtás nélkül olvasni ezt az adomát és nem anélkül, hogy könnyes szemekkel igy kiáltanának fel: »Oh régi szép idők!«

—

A politika titkait és a brabanti csipkét a föld alatt bogozzák: mert a szabad levegőben elszakadna a tulfinom szövedék. És mi az eredménye any nyi kéz, annyi sok napi munkájának — és annyi pénznek? — Egy fátyol. — És mire kell? Amennyit a Szépség veszit, annyit nyer a Rutság. És a haszna? Egy szellő felemeli a fátyolt és egyetlen perc megsemmisiti hetek csalását. És mi a tanulság? Szőjjetek a lenből vásznat a szép számára; ez kipirja a szelet és a vihart es jó viselet polgárnak és királynak egyaránt.

—

A közvélemény — tenger és ugy bánnak vele mintha leves volna. Bolond szakácsok állanak előtte — az egyik sót dob belé, a másik cukrot; a harmadik meritőkanállal jön, hogy a hólyagokat leemelje, az ötödik meg akarja enni; a hatodik a kutyának akarja adni; a hetedik a móslékos cseberbe akarja önteni. Ha igy folytatjátok, még a gyerekek is fognak nevetni!

—

A diplomaták a fülükkel látnak; az ő elemük a levegő, nem a fény. Ezért szeretik a csendet és a sötétséget.

—

A miniszterek azt hiszik, hogy a füstnek véget lehet vetni, ha befalazzák a kéményeket. Igy is tesznek: viszszahajtják a füstöt és ezzel még növelik, azután bosszankodnak és nem is sejtik, hogy tudatlanságuk nagyobbitja a bajt.

—

Törökország a finul mesterségekhez egyáltalában nem ért. A török miniszterek arabul beszélnek, sohasem hazudnak és mindent megmondanak. Olyan kevés gyengédséget tanusitanak viselkedésükben, hogy az ember azt hinné, hogy ezer mérföldre laknak Perától. Mikor egyszer egy európai követ a nagyvezér tudomására adta, hogy uralkodója egy másik uralkodó felett döntő győzelmet aratott, a kitünő török igy felelt: »egyremegy, ha a kutya eszi meg a disznót, vagy a disznó a kutyát, ha csak az én uram ügyei jól mennek.« Quelle horreur!

—

A diplomácia tanitványának tudvalevőleg három dolgot kell megtanulnia: először franciául beszélni, másodszor semmit se beszélni, és harmadszor hazugságokat beszélni. Ezeknek a készségeknek köszönik az államok presztizsüket kifelé.

—

— (A király Laposnyán.) Marosvásárhelyről jelentik: A már régebben tervezett udvari vadászat Ferdinánd király részvételével Laposnyán veszi kezdetét. A vadászat tiz napig fog tartani. A királyt ma várják Laposnyára.

— Felvétel tanitóképzőbe. A csikszeredai r. kat. tanitóképzőbe (főgimn., polgári) végzett ifjakat felvesz az intézet igazgatósága. Minden növendéket a kántorságra is kiképeznek. Az intézet mellett internátus van, ahol a tanulók mérsékelt dijért lakást, ellátást nyernek és gondos felügyelet alatt állnak. Kérelmeket a felvételért az intézet igazgatóságához Mercurea-Ciuc (Csikszereda) kell benyujtani.

— (Ujra vizsgára mehetnek, akik az alszolváló vizsgákon megbuktak.) Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint mindazok, akik az elemi és felső abszolváló vizsgákon elbuktak, szeptember hónapban ujra vizsgára állhatnak. Aki e vizsgákon is elbukik, az csak 1925. juniusában vizsgázhat ujra.

— (Ezüst pénz Lengyelországban.) A lengyel pénzügyminiszter 120 tonna ezüstöt küldött Franciaországba, hogy ebből 1—2 Zlotis pénzdarabokat verjenek, amelyek még ebben az évben forgalomba kerülnek.

— (Nem kell jelentkezniök a külföldi állampolgároknak.) Hivatalos helyről közlik velünk, hogy a Brassóban tartózkodó külföldi állampolgárok jelentkezési kötelezettségéről szóló hir tévedésből került nyilvánosságra. A rendőri prefekturán kijelentették, hogy az idegenek jelentkezésére vonatkozólag még ilyen irányu intézkedés nem történt. Az idegenek nyilvántartása valószinüleg továbbra is a munkaügyi felügyelőség hatáskörében marad.

— (A református majális.) nagy rendezőbizottságának összes tagjait kéri az elnökség, hogy a f. hó 24-én (csütörtökön) este 8 órakor a ref. tanács teremben tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

— (A temesvári magyar dalárda Marosvásárhelyen.) Marosvásárhelyről jelentik: A kolozsvári országos dalversenyen első dijjal kitüntetett Temesvári Magyar Dalárda augusztus 21-én fogja tervezett dalversenyét Marosvásárhelyen megtartani.

— (Nagyváradról Sepsiszentgyörgyre helyezett vizsgálóbiró.) Nagyváradról jelentik: Solyom Kálmán vizsgálóbirót az igazságügyminiszter Sepsiszentgyörgyre helyezte át. Az áthelyezés méltatlanul érte a kiváló birót, aki románul perfektül beszél és egyik legszorgalmasabb tagja volt a nagyváradi birói karnak.

— (Három és félévi börtönre itélt rendőrtiszt.) Nagyváradi tudósitónk jelenti: Beniczky Lajos rendőrtisztet a biróság tegnap három és félévi börtönre itélte, mert hamisitott postautalványokkal nyolcvanhatezer lej erejéig kárositotta meg az államot.

— (Erdőtüz Nagyvárad mellett.) Nagyváradi tudósitónk jelenti: Tegnap este hat órakor értesitették a nagyváradi tüzoltóságot, hogy a Félix-fürdő közelében levő román-apáti erdő ég. A tüzoltóság ki is ment a jelzett helyre, ekkorára azonban az erdő már több kilométernyi területen lángban állott. A tüzoltók árkot ástak az égő erdőrész körül s igy a tüz tovább terjedését sikerült megakadályozni. A kár jelentékeny.

— (Falukon keresztül vonszolta a megvadult ló.) Marosvásárhelyi tudósitónk jelenti: Borzalmas és megrendítő szerencsétlenség történt tegnap a szomszédos Csiba községben. A község körjegyzőjének fia, Vojtás Sándor sétalovaglásra ment, a falu határában azonban hátaslova megbokrosodott és esze-veszett futásnak eredt. A kitünő lovas nem birta a széditő iramot, kiesett a nyeregből és oly szerencsétlenül zuhant le, hogy egyik lába megakadt a kengyelben és ilyen borzalmas helyzetben több fajun keresztül majdnem Erzsébetfalváig vonszolta a megvadult ló. A szerencsétlen fiatalembert összeroncsolt tagokkal a Kükülő partján találták meg.

Tökéletes szabásu raglánok csak NEUMANN-nál

— (Titokzatos merénylők a bukaresti Soszeaua egyik házában.) Bukarestből telefonálja tudósitónk: Az elmult éjszaka titokzatos merénylők jártak a Soszeaua egyik házában. Az egyik lakás ablakán bemásztak, az ott lakó Constantin Dumitrescut és ennek édes anyját félholtra verték, ugy, hogy mindkettőjüket a kórházba kellett szállitani. A merénylőket keresi a rendőrség.

— Eljegyzés. Prosser Juci Budapest és Trebits Rezső Brassó, jegyesek.

— (Tettes, vagy áldozat?) Kolozsvárról jelentik: Tegnap éjjel Harasztosi Márton gyalui lakóst két fel nem ismert alak megtámadta s több késszurással megsebesitette ugy, hogy Harasztosi összeesett, s talán el is vérzett volna, ha az arra járók még elég korán észre nem veszik. Az esetről azonnal értesitették a kolozsvári mentőket, akik a sulyosan sérült gazdát az első segélyben részesitették, majd a sebészeti kórházba beszállitották. Ma reggel a gyalui rendőrségen Mezei József és Mezei Pál ugyanodavaló gazdák jelentkeztek, s előadták, hogy Harasztosi Mártont ők szurták le — önvédelemből. Ugyanis pár nappal ezelőtt összevesztek Harasztosival, tegnap este pedig midőn ketten a korcsmából hazafelé indultak, ismét összetalálkoztak vele. Harasztosi őket szidalmazta, majd revolvert rántott elő, s megöléssel fenyegetőzött. Ekkor mindketten rávetették magukat Harasztosira, s önvédelemből leszurták. Harasztosi vallomása nem fedi a két támadó testvér előadását, kiket a csendőrség bekisért a kolozsvári ügyészségre. A nyomozás ebben a bünügyben folyik.

MODERN MOZGÓ

«Nyomorultak» Hugó Viktor minden idők legpoetikusabb regényéből szőtt film bemutatóját telt ház nézte végig. Sok szem könnybelábadt Jean Valjean megható tragédiáján. Mindkét részt tiz felvonást egy előadásban vetiti a Modern Mozgó. A Clauson-csoport nagy szerü produkciói állandó csodálatban és derüs hangulatban tartották a közönséget. Jön: Harun al Rasid, szenzációs Dorian-film ujdonság.

— (Rablótámadás Kolozsvár határában.) Kolozsvárról jelentik: Az utóbbi időben Kolozsvár határában banditák garázdálkodnak és eddig a legszorgosabb nyomozás ellenére sem tudták a rablókat ártalmatlanná tenni. Tegnap este Szekeres János, szászfenesi gazdálkodó kilenc óra tájban Kolozsvárról hazafelé indult. Kolozsváron Szekeres már hallott a rablók garázdálkodásáról, ezért nagyobb összegü pénzét csizmaszárába rejtette el. Szekeres aggodalma nem volt alaptalan, mert alig, hogy a határba ért, egy öttagból álló álarcos banda támadta meg és pénzét követelték. Szekeres kijelentette, hogy nincs nála pénz, mire a rablók megmotozták, de a csizmában elrejtett pénzt nem találták meg. A banditák azonban jól lehettek informálva, mert addig ütötték verték a gazdálkodót, mig az először elrejtett pénzét és 23.500 lejt átadott az utonállóknak. Szekeres azt hiszi, hogy egy falujabeli börtönviselt ember volt a támadók vezetője, aki Kolozsváron a vásáron egész nap mellette settenkedett. A rendőrség most ebben az irányban nyomoz.

— (A spanyol táncosnő) «Lola Montez» művészi játéka megbüvölte a számos közönséget az Apolló Mozgóban, kik végignézték a 8 felvonásból álló filmet. A komoly és helyenkint derüs jelenetek lekötik a nézők figyelmét. Ellen Richter művészettel játssza e szerepét, ugymint cigányleány, mint táncosnő és nagyvilági nő; minden tánca csupa tüz. E film még csütörtökön és pénteken marad müsoron. Aug. 3-ától kezdve a «Koenigsmark» cimü film kerül bemutatásra.

— Eltünt lakatos tanonc.) F. hó 21-én, a déli órákban eltünt csibi Szabó Péter 18 éves lakatos tanonc. Az aggódó szülők kérik a n. é. közönséget, hogy ha valaki tud róla, értesitse Fákó Imrét, Gyárut 14. szám alatt.

(*) Perzsa szőnyegek jutányos áron eladók, ugyanott ullevelek és vizum. Gencsy tutáriroda, Kolostor-ucca 31.

(*) Szerelem az élők világában — Bölsche világhirü munkája. 2 kötet ára 380 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályában.

(*) **Könyvujdonság.** Kelemenné Zathureczky Bertának, a Simonyi obester né szerzőjének első regénye, az «Asszony átka — az asszony» megjelent a Brassói Lapok könyvosztályának kiadásában. Ára 80 lej. Az összeg előzetes beküldése melletti portómentesen, utánvéttel 3 lej portóköltség felszámitásával szallitjuk.

Szerelem

„Mit tennél Mária, ha elhagynálak?!"

„Hogy mit tennék?!? Sirnék — — —."

„Sirnál Mária?!? Azt hittem, hogy meghalnál!?!"

„Sirni az több, mint meghalni — — —."

——

„Oh barátom, mikor fogsz már végre hinni szerelmemben?! ?"

„Amikor olyan szép leszek mint Apollo, olyan jóságos mint Jézus Krisztus, olyan okos mint Bismarck és olyan gazdag mint Vanderbilt!"

PETER ALTENBERG.

TUDOMÁNY, IRODALOM, MÜVÉSZET

Az Ady-ünnepségek befejezése

Mécs Lászlót nem engedték be Romániába

Az Ady-ünnepély második napja Érmindszenten folyt le, ahol az öreg Adypár aranylakodalmát tartották meg. Dél után öt órakor kezdődött az ünnepség a mindszenti református templomban, a hol Szombati—Szabó István költőpap igen szép beszédet tartott. A templomi ünnepség után az aranylakodalom megható jubileumát az Ady-kurián ülték meg, ahol a költő emléktábláját, Koós Károly kiváló iparmüvész alkotását, lepleztek le. Szombati-Szabó István gyönyörü költeményének előadása után Nagy Sándor zilahi kollegiumi tanár az ünnepség rendezője, meleg szavakkal méltatta a lakodalmas párt. Ezután koszorut helyezett az emléktáblára. Kuncz Aladár a «Nyugat», Tabéry Géza a «Nagyvárad», Nagy Lajos az Ujságirók Szervezete, Bach Lajos a Temesvári Arany János Társaság nevében koszorúzták meg az emlékmüvet. Az ünnepélyt száz teritékü bankett követte, a melyen felolvasták Goga Oktavián üdvözlését. Általános feltünést keltett, hogy Mécs László csehszlovenszkói papköltő nem jelent meg az ünnepélyen, holott annak programmjában szerepelni kellett volna. Mécstől ma érkezett egy levél a rendező bizottsághoz, amelyben előadja, hogy Kassáról elindult az ünnepélyre, de Halminál utlevelét a román hatóságok kifogásolták s ezért neki vissza kellett utaznia Kassára.

— (Parlaghi Lajos nem fogadja el a brassói szinikerületet.) Nagyváradról jelentik: Előre látható volt, hogy az erdélyi szinigazgatók legnagyobb része nem lesz megelégedve a kultuszminiszter döntésével és a koncessziók kiadását nem fogja szó nélkül hagyni. Parlághi Lajos, a nagyváradi szinház igazgatója, akit most a brassói szinikerület igazgatójává neveztek ki, a Brassói Lapok nagyváradi tudósitója előtt tegnap kijelentette, hogy nem fogadja el a miniszter döntését és végleg visszavonul a szinigazgatástól. A brassói szinikerületet hir szerint Heténvi Elemér a nagyváradi szinház titkára pályázza meg.

Szerkesztői üzenet

Névtelen levelekben beküldött panaszokat figyelembe nem vehetünk és meg nem irhatunk. Komoly tényeket és igazságokat bárki bátran közölhet velünk, mert, ha állitásai igazoknak bizonyulnak; mi a tudósitásokért a felelősséget készséggel elvállaljuk.

Bod Péter kereskedő. Nem mindenben helytálló megjegyzéseit csak az esetben értékelhetjük, ha szives lesz felkeresni és igy alkalmat ad a dolgok megbeszélésére.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

SPORT

Miért nem szerepel a Kinizsi, Románia eddigi futballbajnoka az ez évi bajnoki döntőmérkőzéseken

A Brassói Lapok temesvári tudósitójától.

TEMESVÁR, julius 22. A vasárnap lezajlott Arad—temesvári kerületközti bajnoki mérkőzést, melyet tudvalevőleg Arad nyert meg érdekes események előzték meg Aradon az állomáson az ATE és AAC csapatai állottak készen az elutazásra, mig Temesváron a Kinizsy és Unirea várta a bajnoki megerősitést. Az utolsó pillanatig egyik helyen sem tudták, ki fog mérkőzni. Az aradi ügyet már ismertettük; a központ helyes és jogos itéletével az ATE-t jelentette ki győztesnek, mig a Kinizsy távirati óvását azzal indokolva, hogy egy távirat nem tárgyalási alap, még tárgyalás alá sem vette. A központ állás foglalása jogos. De sulyos felelősség terheli a temesvári kerületet, mely megakadályozta, hogy a Kinizsy jogához jusson, bár a nemezis utólérte a kerületet, mert a bajnokká segitett Unirea vereségével elesett a footballban eddigi abszolut vezetésétől.

A Kinizsy ugyanis még annak idején megóvta a temesvári kerület döntését, mely az Unirea elvesztett mérkőzését a TMTE-vel szemben birói tévedés alapján megsemmisitette és annak ujrajátszását rendelte el. Ezen ujrajátszott mérkőzés juttatta az Unireát a bajnokság élére. A Kinizsy esete analog mindenben az ATE-vel, de mig az ATE jogához jutott, addig a Kinizsy óvását a temesvári kerület mai napig sem kezdte el tárgyalni. Mindennek az a következménye, hogy nemcsak a temesvári kerület vesztette el footballhegemóniáját, de az országos sport is nagyot vesztett, mert nem a tényleg legjobb csapat fogja a nemzeti bajnok büszke cimét elnyerni, hanem egy gyengébb csapat, mely esetleges nemzetközi szereplésével nem lesz képes országunk presztizsét kellőképpen megvédeni.

—

Olympiai hirek

Boxmérkőzések. Légsulyban La Barbara amerikai, bantamsulyban Smicht délafrikai, pehelysulyban Fiedels belga, középsulyban Nielsen dán, kisközépsulyban Delagre belga, középsulyban Mallen angol, nehéz a) sulyban Mechell angol, nehéz b) sulyban Van Porat norvég boxolók lettek az olympiai győztesek.

Sulyemelőverseny. Könnyüsulyu csoportban Cottignier francia bajnok 92.75 kgr. emeléssel világrekordot állitott fel. A második gyakorlatban Batohl Svájc a 190 fontos világrekordot tulszárnyalta. Két karral sulyemelésben első Dardys Csehország 180 fonttal. Végeredményben első Cottignier 650 ponttal, második Zversina Ausztria 630 ponttal.

—

Hazaérkeztek a magyar vivók

BUDAPEST, julius 22. A győztes magyar olympiai vivócsapatot hatalmas tömeg várta az állomáson. Lelkes ovációkban részesitették és üdvözölték őket, akik a legférfiasabb sportban győzelmet, dicsőséget és elismerést szereztek a magyaroknak az egész világon.

Berty ezredes, a vivó-csapat vezetője elmondta, hogy a francia olympiai bizottság vezetője és a versenybiróság elnökei gratulálván, kijelentették, hogy a magyar kard megérdemelte a győzelmet és nem tehet róla, hogy a zsüri a kardcsapatot elütötte a bajnokságtól. Elmondta továbbá, hogy mily tövises volt az ut az elért győzelemhez, hol az ellenfeleken kivül a zsüri párfos itéleteivel és sorozatos gáncsaival is meg kellett küzdeni.

—

Az olasz botrány hullámai. Santelli Italo vivómester Budapestre érkezett, miután fia, György megakadályozta, hogy támadójával, Colombettivel, ki közönséges csaló és sikkasztó, megverekedjék. A MAFC ezelőtt két évvel versenyeken Olaszországban járt, a nyert aranyérmek átadásával és megrendelésével olasz részről Colombetti vivóbajnokot biztak meg, aki az egész összeget elsikkasztotta.

Santelli meséli, hogy midőn Milánóban lakó családja látogatására a turini állomáson kiszállt, egy husz tagu fasiszta csoport támadt reá vasbotokkal, átkozva és mindennek leszidva őt. Santelli balkezével két sulyos ütést védett ki, közben az őt hátulról fejbeütő Colombettit esőernyőjével ugy arcul vágta, hogy ez hörögve hátraesett. Santellit karabinierik mentették meg a meglincseléstől, melyet a vonat üvöltő közönsége követelt.

—

(x) A Comitetul Central FSSR gyülése. Mint jeleztük, a központi bizottság hónapokon keresztül tartó pihenés után ülést tartott, melyen Dinulesianu elnökölt. A gyülés elsősorban megalakitotta az iroda vezetőségét, melyet Károly trónörökös irásbeli előterjesztése alapján választottak meg. Ezen ügyvezető bizottság áll Dinulesianu, Medeanu főhadnagy, Carabatescu, és dr. Raclitanból. A gyülésen a lemondások egész sorozatát adták be, de a legtöbben a döntést a következő gyülésre halasztották el. A labdarugószakosztályt ideiglenesen továbbra is Kovács Miklós vezeti, ugyanőt bizták meg Plagino lemondása folytán megüresedett pénzügyi bizottsági elnöki tiszt ideigl. betöltésével. A gyülés döntött az ATE felebbezési ügyében, viszont Kinizsy tárirati óvását nem vette tudomásul, mert egy sürgöny nem szolgálhat tárgyalási alapul.

România atlétikai versenye. A központi bizottság határozata alapján szeptember 27-én és 28-án fogják Kolozsváron megtartani az 1924 évi országos atlétikai bajnoki versenyeket. A Károly kupa versenyei Brassóban kerülnek eldöntésre valószinüleg augusztus végén vagy szeptember elején.

(x) Uszóverseny Szovátán. Szováta fürdő igazgatósága e hó 27-én délután 5 órai kezdettel uszóversenyt rendez a Medve-tóban. A versenyszámok a következők: 50. m. gyermekuszás 15 éven aluli lányoknak. 50 m. gyermek uszás 15 éven aluli fiuknak. 100 m. vegyes gyorsuszás. 50 m. hölgyuszás. 50 m. ifjusági gyorsuszás. 100 m. melluszás. 50 m. fürdővendég verseny. 400 m. Medve-tó bajnoksága. A versenyre minden amatőr uszó benevezhet e hó 27-én déli 12 óráig a fürdőigazgatóságnál.

A Brasovia felhivja tagjainak figyelmét a csütörtök este 9 órakor a Redout helyiségében megtartandó taggyülésére, s kéri minél nagyobbb számban való megjelenésüket.

—

Budapest. A bécsi atlétikai versenyek után az amerikai atléták Budapesten versenyeztek a margitszigeti sporttelepen. Első nap eredményei a következők:

Pentatlon távolugrásban első Somfay 670 cm., második Farkas 604 cm., harmadik Cséfay 558 cm., Le Gendre, aki az olympiászon világrekordot ugrott, kiállott. Gerelyvetésben első Le gendre, 49 m. 50 cm., második Somfay 45 m. 95 cm., harmadik Cséfy 41 m. 49 cm. 200 méteres sikfutásban első Somfay 23.4 mp., második Farkas 24.2 mp., harmadik Cséfay 25 mp.

100 méteres sikfutásban első Gerő 11 mp., második Norton Amerika 11.2 mp., harmadik Rózsahegyi 11.4 mp.

400 méteres sikfutásban első Macdonald Amerika 49.2 mp., második Kuruncz 49.9 mp., harmadik Barsy 52 mp.

1500 méteres sikfutásban első Joe Ray Amerika, 4 perc, 4 mp., második Larrives Amerika 4 perc 12.8 mp., harmadik Kulcsár 4 perc 16.8 mp.

Olympiai stafétában első Amerika (Norton, Macdonald, Ray, Larrives), 3 perc 40.6 mp., második Magyarország 3 perc 42.4 mp.

Sulydobásban első Forbáth 13 m. 60 cm., második Toldy 13 m. 48 cm., harmadik Lieb Amerika 12 m. 88 cm.

KÖZGAZDASÁG

Külkereskedelmünk uj rendezése

Mit szabad kivinni és behozni?

BUKAREST, julius 23. Olvasóink tájékoztatására közöljük a kereskedelem- és iparügyi miniszterium által kiadott hivatalos táblázatot, amely a kivitelt és a behozatalt a cikkek rendszeres beosztása által szabályozza.

Megjegyezzük, hogy a behozatali vámokat is ujólag megállapitották s ezeket királyi dekrétummal folyó évi augusztus 1-ei érvénnyel jóvá is hagyatták.

E szerint a tarifában felsorolt dijak aranylejben értendők.

Hogy ezt papirlejjel is lehessen fizetni, a minisztertanács az aranyalaphoz viszonyitott szorzási tényezőt állapit meg, amellyel az adott vámilleték megszorozva, — adja a papirlejben fizetendő összeget. Ez a tényező három hónapig marad érvényben, Ez alkalommal a tényező 30.

A jelenlegi import-vámtételek a minimálisak, s érvényesek az oly államokból bejövő cikkekre, melyek a Romániából kimenő cikkeket szintén minimális dijtételekkel vámolják el, illetőleg melyekkel kedvezményes kereskedelmi szerződésünk van. –

Oly országokból bejövő áruknál, melyek a román árukat nem a minimális dijjal vámolják s melyekkel kedvezményes kereskedelmi szerződésünk nincs, maximális tarifa alkalmazandó, mely a jelenleg közölt minimális tarifának a háromszorosa.

A kiviteli rendszer.

Kiviteli tilalom áll fenn a következő cikkekre:

Vetőmagvak, friss és sózott halak, a fekete ikra, dunai ikra, halkonzervek, orosz szardella, füstölt halak kivételével. Tej és tejtermékek a kondenzált tej kivételével. Turó és sajttermékek. Gyapju és félgyártmányai. Kender és len bármi lyen formája, a konfekcionált vászon, nemzeti viseleti ruhák kivételével. Lovak, juhok, tenyészbikák, (a 7 évesnél idősebbek kivételével) bivalyok, szamarak, kecskék. Nyers, sózott, száritott marha-, borju és nyiratlan juhbőrök. Széna, lucerna, szalma. Nyersolaj a benzinmentesitett kivételével. Kátrány és kátránytartalmu kenőzsirok. Kőszén, koksz. Tölgy és bükk törzsek, diófa, kőrisfa, tölgydonga. Üres fém és tölgyhordók, 200 l. űrtartalomnál kisebb tölgyhordók kivételével. A cink bármilyen formában. Zsákok, a papirzsákok kivételével. Arany, ezüst.

Uj rendelkezésekig tilos kivinni:

Cukrot. Ásványokat a bauxit és pirit kivételével 2 százaléknyi arany tartalomig. Vas és acél bármilyen formában a vasbutorok kivételével. Ólom, platina. Arany, ezüst, platina, savak, olajak. Csontok. Tannin és tannintartalmu kivonatok. Bármilyen érczből készült áruk. Tölgyhéj. Drágakövek. Arany, ezüst, platina ékszerek. Gyógyszerek. Robbanószerek. Katonai felszerelési cikkek.

Külön eljárás alá tartozó cikkek:

Tölgy- és bükktalpfák. Jegenye, nyárhársfa. Marószóda, Gépek, gépalkatrészek.

Szabad kiviteli cikkek:

A fentebb felsorolt cikkek kivételével a többiek kivitele teljesen szabad, ezek kiviteléhez engedély nem kell, hanem a kiviteli vámok fizetése a dijszabás szerint ezekre is kötelező.

A behozatal rendszere:

Behozatali tilalom áll fenn a következő cikkekre:

Török, perzsa, vagy más keleti gyapju-szőnyegek. Török-sálok. Pezsgő, likőr. Általában az illatszerek, a kölni viz, szájviz és hajszesz kivételével. Márvány, alabástrom tárgyak, melyek diszül szolgálnak; az alabástrom, márvány, agát, malachit, gránát, turmalin, vagy bármely más lukszuskőből készült, vagy arannyal és ezüsttel diszitett asztalok, tinta-, gyertyatartók, papirnyomók, serlegek, érmek, stb. Puderpamacsok. Tisztaselyemből készült ruhák. Szőrmével, tollakkal, kézicsipkével, kézi himzéssel diszitett bármilyen selyem, gyapju-, vagy pamut ruhák. Luxus és vadászkutyák. Kanári madarak, pávák, papagályok, fácánok stb. Diszcserjék és fák. Toll, csipke, himzéses legyező. Aranyozott, vagy ezüstözött rézből, aranyozott ezüstből, ezüstből vagy aranyból készült gyöngyök, lepkék. Friss ikra. Gyümölcsből, gyökerekből készült és desztillált szeszes italok, konyak, armanyak, rum, sligovic s más italok. Óramüre járó zenei mechanizmusok. Bor, must, stb. Erjesztő italok. Harmonium, orgona, stb. s ezek alkatrészei. Selyemből készült vagy selyem szalaggal, csipkével, himzéssel diszitett nadrág, harisnyatartók és övek Selyem, csipkével, himzéssel diszitett füzők. Selyemmel bevont izzasztók. Finom bőrből készült cikkek, mint: erszények, tárcák, dohány, cigaretta, levéltárcák, vagy bármilyen finom bőrből készült cikk. Finom bőrből (sevro, antilop, lakk) készült cipők. Pástétomok. Puderpamacsok. Tüll-készitmények. Aranyozott, vagy ezüstözött evőeszközök. Finom anyaggal ellátott zseb és fali, vagy asztali órák.

Szabad behozatali cikkek: ...

Minden olyan cikk, mely a föntebbiek közt nincs felsorolva, a vámilleték lefizetése ellenében külön engedély nélkül behozható.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, julius 23.

A világpiacon általában változatlan a helyzet. A francia politika iránti bizalom némi visszatérésének jele a francia frank lassan javuló árfolyama.

A belföldi piacon tegnap délután folytatódott az irányzat megszilárdulása, azonban árut keveset lehetett kapni. A bizonytalanságot fokozta, hogy Bukaresttel az összeköttetés megszakadt. E bizonytalanság miatt a piacon élénkség nem volt. A záróárfolyamok 41.90 lejes keresleti svájci frank alapon alakultak ki. Ma reggel az irányzat szilárdabbb volt: 42 lejes svájci frank alapon kerestek árut, azonban ebben nagy a hiány az erdélyi piacon. Később tudomást szereztek arról, hogy Bukarest erősen keres árut, Erre ujabb áremelkedések következtek, s a keresletet 42.25-ös alapnak felelt meg. Az irányzat emelkedő. Árut kapni nem igen lehet. Déli záróárfolyamok: egy svájci frank 42 és fél lej, egy angol font 1018, egy dollár 230, egy cseh korona 6.88, egy francia frank 11.97, egy lejért 307 osztrák és 360 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárástól való eltérések). Zárás: egy dollár 543 (— egy fél), egy angol font 25.A94 (†6) száz francia frank 28.07 és fél (†5 és fél), száz olasz lira 23.50 (— 2 és fél) száz cseh korona 16.12 és fél, száz dinár 6.42 és fél (—5), száz leva 4, száz lej 2.44 és fél (— egy fél), tizezer magyar korona 0.69, tizezer osztrák korona 0.76 és fél, arany márka 129 és fél (— egy fél).

MEGJELENT
A KÖNYVPIAC SZENZÁCIÓJA!
KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA
ASSZONY ÁTKA — AZ ASSZONY
A székely nemesség történetéből vett alakjaival — a közkedvelt erdélyi irónő — nagyszerü regényben irja le két asszony harcát — egy férfiért. Az asszonyi lélek legmélyebb rejtelmeit is bámulatraméltó könnyedséggel, páratlan müvészi készséggel rajzolja meg az az iróasszony, aki a „SIMONYI OBESTERNÉ“ cimü regényével mélyen beférkőzött a magyar olvasók szivébe.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școala - BCU Cluj

A szent hazugság

Regény **Irta: Hamvai Sándor**

(Minden jog fenntartva.) (13)

Am Judit ezuttal sokkal jobban el volt foglalva a maga gondolataival, semmint észrevette volna Évának titkolódzó tekintetét és töprengő arcát. Ez alig evett valamit; bucsuzott és szobájába vonult.

Vacsora után Lizette, a vén nevelőkisasszony kisérte szobájába Évát, anyai gonddal segitett neki a levetkőzésben, gondosan betakargatta és oda ült mellé, hogy egy piros kötéses kalandos regény édes izgalmainak engedjék át magukat. Együtt olvasták . . .

Mély csönd árnyéka borult a Szentpálykastélyra, melynek parkjában csak itt-ott, a sétautkeresztezésénél szokott égni a lámpa. Most teli hold volt éppen és a holdsugarak pótolták a világitást.

Judit nesztelenül, könnyü bő köpenybe burkolózva suhant által a park tekervényes utain, amig a légyott helyére ért.

VI.

Ez a rózsalugas kedvenc tartózkodási helye volt máskor is Juditnak. Sokszor az egész család itt gyült össze esteli beszélgetésre, üditő tracsra. Szabolcs és Judit nem egyszer időztek itten édes álmodozással. Most is ide vonult Judit kinzó gyötrelmeivel. Szive hevesen dobogott, halánléka lüktetett. Türelmetlenül várt . . .

Nem sokáig kellett várnia. Ugy látszik a légyottra hivott Szabolcsot is izgatta a kérdés, miért van ide hiva?

Lépteinek zajára Judit felszökött helyéről; ledobta köpenyét a lugas egyik padjára, s előre hajolva, kidugta fejét a rózsafákkal sürűen befuttatott kerti lugas ajtaján, s halkan kiszólt:

— Ki az?

— Én vagyok, Szabolcs! — felelt a fiu.

Apja volt egészen. Nem magas, inkább kis termetü; de acélos, erős fiu, kinek minden mozdulata férfiasságot, erőt árult el. Most, a holdfénynél észrevehető volt arcán, hogy a mai találkozás nincs inyére, izgatja. Hangja rekedtes volt és szaggatott, beszédjén megérezett a belső láz és nyugtalanság.

— Hivatott. Itt vagyok. Parancsoljon velem.

És gavalléros könnyedséget mimelve összetütötte bokáját. A leány szomoruan szólt:

— Csak semmi gavalléros póz, Szabolcs. Nagyon komoly, életbevágó dologról van szó. Mindkettönk jövőjéről; ezért kértem ide!

És a leány odaállott szembe a fiuval, ugy, hogy a hold éles világitásában minden arcmozdulatát lássa annak.

Szabolcs kelletlenül vonta fel vállát.

— Nézze Judit, nem jobb volna talán akkor, ha ilyen fontos dolgokról van szó, a maga szobájába mennünk? Itt akárki kihallgathatja a beszélgetésünket.

— Eh, felesleges óvatosság! Nincs itt senki más rajtunk kivül. Az ezredes vacsorára van hiva; Éva a szobájában van. Ne tartson semmitől.

— De Édes Judit, mi történik magával? Maga teljesen ki van forgatva egyéniségéből... Maga tulizgatott ... Magára nem ismerek reá!

— Eh, hagyjuk ezt a hangot! — Magunk közt vagyunk! Le az álarccal! Te és én! — szólt a nő szenvedélyesen, emeltebb hangon; — igen... te és én! Igy szólitjuk mi egymást már hosszu idő óta, mikor a szenvedély lángba boritja arcunkat . . . Ne komédiázzunk hát.

Szabolcs ijedten ragadta meg a Judit karját.

— De Judit! Az Istenért! Ne ilyen hangosan. Mindkettönk érdekében kérem!

Ez furia dühvel tépte ki karját a fiu kezéből.

— Ne érints! Mit bánom én, bármi lesz, bárki hallja meg. — Keserü kacajjal folytatta: Vagy talán ottól félsz, hogy ott tul megtalálja hallani hangomat az a nő... az a másik... az a...

— Judit! Az Istenért!

— Ne félj, nem bántom! Miért bántsam? Lehet, hogy az is csak olyan játékszer lesz a kezedben mint a milyen eddig én voltam . . . Megunod azt is . . . Eldobod . . . Igy szoktátok ti ezt férfiak!

A fiu elfojtott hangon kezdte kérleini:

— De Judit, az Istenért, nem értelek, csillapodjál... Magyarázd ki magadat!

— Éppen azt akarom! — kiáltotta ez és mind a két kezével megragadta a fiut és merően szemei közé nézett. — Éppen ezért hivtalak ide! — Hogy tudd meg: atyád megkérte az én kezemet!

— És te?! — kérdezte Szabolcs megtántorodva.

— Én? Nehány napi gondolkozási időt kértem.

(Folyt. köv.)

RÉPÁTI ÉGVÉNYES GYÓGYASVÁNYVIZ.

35 esztendő óta forgalomban, a kül- és belföld leghiresebb orvosai által ajánlva gyomor, vese, hólyag-bántalmaknál, valamint köszvény- és reumatizmusnál. !!!!!!!!!

FORRÁSKEZELŐSÉG: E. O. & L. THEIL BRASSÓ, VASUT-UCCA 25 SZ.

Lelkiismeretes, tiszta kezelés, minden mesterséges befolyástól mentes, természetes termék. Borral vegyitve kellemes izü Kapható minden jobb vendéglőben, füszer és ásványviz üzletben.

0287

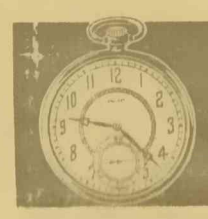

Longines 7 GRANDS PRIX **Legpontosabb óra.**

Mentőszekrényeket

első segélynyujtáshoz teljesen felszerelve cséplőgépek, erdővállalatok, gyárak, malmok, mühelyek és autók részére fa, bádog és bőrkivitelben vörös kereszttel ellátva. Bidet fényezett keményfaállványban, porcellán betéttel szép kivitelben napi áron szállit **Fischer János** „Banatul" gyógyszertára, Lugos. 450 II

Nagyvárad legszebb és legforgalmasabb helyén átadó elsőrangu

mészáros üzlet.

Értekezni lehet ORADEA-MARE, Str. Cuza Voda 78. 10066

24" Gatter eladó

I 667

BIZÁM mérnök, NAGYVÁRAD, Körös-ucca 27.

10262 **ELSŐ** Lloyd 1895

ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR

Cluj, Calea Regele Ferdinand 10.

Tel.-interurban: 218. Sürgönycim: Juvelliere, Cluj.

I

Ékszerárugyártás és nagykereskedés!

Fogászati arany és forrasztó. — Arany-, ezüst-, platinabeváltás! Kienzle és Schwarzwaldi órái ban valamint kina-ezüst tárgyakban nagy lerakat!

Csak viszonteladóknak!

Szám 299—1924.

Hirdetmény.

A csikszentdomokosi (Sândominic) r. k. egyházközség egyházi épületeinek (templom, plebánia, kántori, s. kántori épületek, toronyfödés stb.) javitására f. év. aug. 2-ig költségvetési tervezetet kér az egyháztanács. Bővebb felvilágositást ad a

10190 **Plebánia hivatal.**

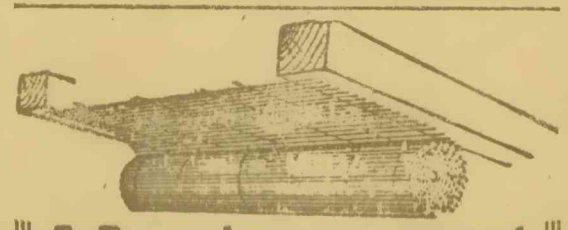

A Bacula-mennyezet

(deszkazsalózás nélkül) hasonló jó minőségben sokkal olcsóbb, mint a nádazott mennyezet.

BACULA-mü Ganzert & May Brassó

BOLONYA, Jancsi-sor 3. Telefon: 3—66.

Állandó raktár:

Arad: Merle Géza, okl. mérn. Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 44.
Bukarest: M. Askenasy, Bulv. Besarab 143. Telefon: 26/16.
Braila: I. Axelrad & Comp. Str. Regala - Colț Pievnei. Telefon: 60/1.
Kolozsvár: Szénási I. cal. Mănăstur 8. Telefon 3/46. — Nagyszeben: Faipar R. T. Háromcserefa-ucca. Telefon: 68. — Temesvár: Polgár A. & Társa R. T. III. Bulv. Carol 46. Telefon: 77. — Giurgiu: I. Carnabatu. Focșani: Gottfried Leibovici. — Medgyes: Wilhelm Oberth, Piața Reg. Ferdinand 7.

8274

A román állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó TÖRVÉNY

hiteles magyar forditásban megjelent. ÁRA 8 LEI.

Kapható minden könyvkereskedésben vagy megrendelhető 3 lei portódij beküldése mellett a „BRASSÓI LAPOK" könyvosztályától.

UJDONSÁG! KELLERMANN UJDONSÁG!

(Az alagut szerzőjének) gyönyörű regénye

Schwedenklee utolsó szerelme.

Magyarra forditotta Szadarkényi Anna

ÁRA 45 LEI Kapható minden könyv- és ujságárusitónál. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától.

Megnyilt a román nemzeti

szőnyeg, selyemszövetek, román női- és férfi-selyem fehérnemü és kézimunka

kiállitás

OPRÁN ezredesné őnagysága vezetése alatt. Tisztán csak kézimunka. Belépti dij nincs! A kiállitás a

LICEUL PRINCIPESA ELENA-

ban van. (Szemben az igazságügyi palotával.) 10298

Versenytárgyalási hirdetmény.

A brassói róm. kath. egyházközség f. évi julius hó 31-én d. u. 6 órakor az elemi fiuiskola rajztermében nyilvános árverésen bérbeadja a Károly herceg-u. (Kolostor-u.) 29 sz. alatt levő egyik üzlethelyiségét.

Az árverésen résztvenni óhajtók adják be zárt irásbeli ajánlatalkat az egyházközség irodájába, Kolostor-u. 23 sz., vagy pedig Dr. Kovácsy Ernő egyházközségi ügyésznél, hol az árverési feltételek is megtekinthetők. A megajánlott összegnek 10%-a készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az ajánlathoz csatolandó. A zárt irásbeli ajánlat boritékán jelezni kell, hogy az ajánlat a Károly herceg-ucca 29 sz. alatti üzlethelyiségre vonatkozik.

Brassó, 1924 jul. 28.

10252 **Dr. Péter Antal.**

10%	Tulhalmozott raktár miatt	10%
KÖPF fi. BUTOR-RAKTÁR	10%	BRASSÓ KAPU-UCCA 51.
10%	Árkedvezmény	10%

CORDATIC

!

A LEGKITÜNŐBB AUTÓPNEU

VEZÉRKÉPVISELET AUTOMOBIL ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLALAT, ARAD, SALAC-UCCA 6. SZ.

2086

Nagy választék Omega és Longines órákban!

Osterzetzer H.-nál

Brassó, Buzasor 9. szám

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2·— lei. — Vastagabb betüvel 4·— lei. — Legkisebb apróhirdetés 20 lei.

Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki aztán pontosan továbbitja kiadóhivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat. Jancsó. Telefon 5-30. Brassó, Fekete ucca 44. 9463

Állást keres két felekezeti tanitónő, több évi gyakorlattal, irodába vagy mint nevelőnő jobb uri családnál. Érdeklődni a Kovács-hirlapirodában, Târgul-Secuesc. 10120

Szoptatós dajka ajánlkozik jobb uri házakhoz. Cim: 0209 szám alatt a kiadóban

Iparvasuti pályafelvigyázót keresünk. Cim 10208 szám alatt a kiadóban.

Borbély üzlet biztos megélhetésü vidéken eladó 15 ezer lejért. Cim: 10203 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Német leány 1 éves gyermek mellé keresletik. Cim: 10200 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Két férfi szabó **segéd** állandó munkára felvétetik. Cim: Keresztes Márton szabó-mester, Scutaru, up Onesti. 10197

Praktikus cementcserépverő-gépek és hozzávaló felszerelés kapható jutányos áron, Dr. Hinteder F. Ákosnál Odorheiu Sz.-Udvarhely. 10189

Perfect román, magyar ügyvéd jelöltet keresek azonnali belépésre, Dr. Sándor Balázs, Gyergyószentmiklós. 10185

Austro Daimler 6 üléses 35 PS modern kitünő karban levő autó 220.000.— Leért eladó Electra, Alba-Iulia. 660

Eladó Temesvárott egy üzemben levő modern gépekkel villanyerőre berendezett, jó vevőkörre rendelkező carlsbadi ostya, piskóta, nápolyi, keksz, teasütéménygyár. Ajánlatok „Rentabilis" jeligére Bánat-hirlapirodába, Timișoara küldendők. 659

Puhafás fürészkezelői, depotkezelői, expeditőr vagy ehez hasonló minőségben állást keres azonnali belépésre. Megkeresések 10146 szám alatt a kiadóhivatalba küldendők. 10146

Tanuló felvétetik a Nöhmeyer Testvérek Vésnök és aranymüves mühelyébe. Brașov str. Porții No. 7. 10059

Eladó ház, mely áll, 1 üzlethelyiség, 2 szoba, konyha és pincéből. Ára 110.000.— Lei. Hosszufalu (Brassó megye). Főucca, 1078 hsz. 10245

Házi mosást vállalok nagy darabokat 6 Leiért. Brassó, Hosszu-ucca 112. 10240

Egy alig használt 18 regiszterrel ellátott kettős manuallal pedálos kitünő harmonium eladó. Érdeklődők forduljanak Dr. Negrilă orvoshoz, Kolostor-ucca 7. 10233

Egy favágó motor és egy hegesztő palackokkal eladó Cim: Türkös. 59. 10231

Szép és müvészi **filet munkákat**, valamint fehérnemü himzés elkészitését vállalja Johanna Schmidt, himzési előrajzoló, Fekete-u. 25 10242

Egy kissebb álló gőzkazán eladó. Cim: 10236 szám alatt a kiadóhivatalban.

Eladó egy pár szekrény, egy szalon garnitura, egy diván és használt madracok. Kolostor-ucca 29, hátul az udvaron Simonnál. 10246

Irodai üvegfal sürgősen eladó. Hosszu-ucca 17, postahivatal. 10234

Postamesternő havi 4000 Lei tiszta jövedelemmel házasság céljából ismeretseget kötne román vagy románul perfektül tudó 35—50 év körüli intelligens kollegával. Őszinte leveleket „Kölnöly" jeligére a kiadóhivatal továbbit. 10237

Egy szoba konyhával, butor nélkül kiadó. Cim: 10243 szám alatt a kiadóhivatalban.

Egy intelligens leány tanulónak felvétetik Keresztes fényképésznél, Brassó. 10244

Két jobb fiatal ember lakást és ellátást kaphat. Kőbánya-ucca 19. 10245

Cigányom huszad kán megkaptam leveled számtalan kézcsók, adott cimre azonnal ajánlva irtam, szeretettel csókol Tied. 10933

Tanárt keresek II. gymnazista fiam mellé szeptembertől. Gaal Jenő földbirtokos, Mociu jud. Cojocna. 10238

Megvételre keresek egy drb. szabványos nyomtavu, 3 csatlós használt szerkezetü **mozdonyt. Eladó** több darab használt **gőzkazán, gőzgép** és egy drb. 35 HP. **szivógázmotor.** Fényes Kálmán mernök, Arad, Bul. Carol 87. 1024

Jobb forgalmu vendéglőt vagy **korcsmát keresek** október elsejére 1—2 szobás és mellékhelyiségekkel **hasonbérre** esetleg megvételre. Csikszereda vagy környéke. Ajánlatok részletes leirással és ármegjelöléssel a kiadóba kéretnek „Ármegjelölés" jeligére. 10239

Apácán jó forgalmu vegyes kereskedés lakással és mellékhelyiséggel eladó. Értekezni lehet Derestye gyári vendéglő, Oroszné. 10227

500.000. Lei készpénzzel társulnék rentábilis vállalathoz. Ajánlatokat **„Activ részvényes"** jeligén a kiadóhivatal továbbit. 10231

Gyári árban kapható „Veritas"-féle varrógép, hathéjag és drogéria áru. Frank, Fekete-ucca 12 szám. 10103

Eladó ház üzlethelyiséggel és korcsmával Csernátfalu 432. 1029

Füszer üzlet a város legforgalmasabb részén berendezéssel, áruval 2 szoba és konyhás lakással eladó. Bővebbet Kolostor-ucca 28. 10201

Iskola Alapítvány – Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală – BCU Cluj

Nyomatott a „Brassói Lapok" nyomdavállalatának körforgógépén, Brassóban.